

Voortgangsrapportage Regio Deal Foodvalley 2020

Management Summary

Regio Deal Foodvalley

Regio Deal Foodvalley richt zich op een **regionale** en **integrale** aanpak om de transitie naar en duurzaam en gezond voedselsysteem te versnellen en de daaraan gekoppelde economische kansen te benutten. We stellen daarmee de brede welvaart voor inwoners en bedrijven in de toekomst veilig. We realiseren deze impact via drie thema's:

1. versnelde transitie van de **landbouw**
2. **gezonde voeding**; van prille start tot oude dag
3. versterking **kennis- en innovatiecluster**

Programmamanagement

In 2020 zijn alle noodzakelijke voorbereidingen getroffen om de samenwerking tussen de deelnemende partijen voor de komende jaren goed te laten verlopen. Alle partners hebben een financiële bijdrage georganiseerd, juristen hebben het zo ingeregeld dat deze bijdragen ook rechtmatig kunnen worden besteed en aan staatssteunregels voldoen. "Een goed begin is het halve werk" en we zullen de komende jaren zeker profijt hebben van deze zorgvuldige voorbereiding. Dat hebben we nu al: de samenwerking is versterkt en partijen vinden elkaar en ca. 50 organisaties doen mee in de uitvoering.

De samenwerking is vastgelegd in verschillende documenten.

- **Samenwerkingsovereenkomst Regio Deal Foodvalley**: 5 regionale partners en 3 steunpartners en de 8 deelnemende gemeenten tekenden de Samenwerkingsovereenkomst Regio Deal Foodvalley. Daarmee legden zij vast hoe de aansturing van de Regio Deal vorm te geven, inclusief de inrichting van de kassiersfunctie voor het rechtmatig besteden van alle bijdragen.
- **Subsidies beschikt**: verplichting voor thema 1 en 2 het indienen van een Consortium Agreement.
- **Consortium Agreement**: 8 uitvoeringpartners tekenden een Consortium Agreement voor uitvoering thema 1 'transitie landbouw'; 8 uitvoeringpartners tekenden een Consortium Agreement voor uitvoering thema 2: 'gezonde voeding'

Brede Welvaart Indicator

De Brede Welvaart Indicator (BWI) bestaat uit verschillende dimensies die integraal samenvat zijn in één indicator. Voor de Regio Deal Foodvalley wordt een innovatieve, meer fijnmazige versie van de landelijke BWI ontwikkeld die het mogelijk maakt om ontwikkelingen op gemeentenniveau of zelfs wijkniveau te volgen. In samenwerking met de thema's 1, 2 en 3 worden gegevens uit de regio verzameld. Dit moet nog gaan plaatsvinden. De planning was de nulmeting gereed te hebben. De aanlevering van enkele data is vertraagd waardoor de nulmeting twee kwartalen later wordt opgeleverd.

Uitvoering 2020

Met de komst van de programmamanager Regio Deal is de voorbereidingsfase formeel afgerond. We zijn uit de startblokken en de eerste prestaties worden nu geleverd. We verwachten over 2021 de eerste effecten te kunnen rapporteren. In grote lijnen ziet de voortgang er goed uit en loopt het programma op schema. Wel is er enige zorg m.b.t. de effecten van Corona. Deze issues zijn hieronder aangegeven.

Onderdeel	Voortgang	Issues
Programmamanagement		
Brede Welvaart Monitor		Vertraagd door deels nog ontbrekende data
Thema 1: Transitie Landbouw		Deel loopt op schema. Covid vertraagt samenwerken met fysiek bezoek proeftuinen en kennisbijeenkomsten
Thema 2: Voeding en Gezondheid		Deel vertraagd door late aanstelling projectleiders. Covid vertraagt fysiek samenwerken met partners
Thema 3A: Fondsen en Innovatie		
Thema 3B: WFC-Experience		
Thema 3C: Food Academy Nijkerk		Covid vraagt aandacht in werving leerlingen en in vinden van werkplekken
Financiën		

Thema 1: Transitie Landbouw:

Dit thema heeft vier projecten:

1. Emissiereductie van stikstof en fijnstof
2. Circulair veevoer
3. Verbetering bodem- en waterkwaliteit
4. Vaarderen en verdienen

De kern van de uitvoering bestaat uit 'proeftuinen': agrarische bedrijven waarin innovaties op deze onderwerpen worden onderzocht en getest. De keuze voor te onderzoeken innovaties wordt bepaald door hun effecten integraal te beoordelen: een innovatie levert op 1 of meer van bovengenoemde thema's een positief effect, en is positief voor dierenwelzijn en heeft een positief effect op de omgeving/omwonenden). De eerste voorstellen voor innovaties zijn beoordeeld door expertgroepen en voorgelegd aan een stakeholdergroep. Ca 30 voorstellen zijn geselecteerd: 20 voor emissiereductie en 10 voor bodemkwaliteit. Ruim 70 bedrijven hebben zich aangemeld om deel te nemen als proeftuin. Inrichting van de proeftuinen vraagt zorgvuldige voorbereiding, met plaatsen van verschillende sensoren, inrichten van dashboards, doen van een nulmeting enz. De eerste pilots bij drie ondernemers uit de proeftuin zijn gestart.

De keuze voor sensoren en de plaatsing ervan luistert nauw: de resultaten moeten betrouwbaar zijn om draagvlak te hebben. In de keuze wordt samengewerkt met het programma Schone Luchtakkoord.

De website Boer aan het Roer is de spil in de communicatie richting de agrarisch sector: via deze site zijn activiteiten te volgen, kunnen ondernemers zich aanmelden voor proeftuinen, en voor masterclasses, webinars en cursussen. Ruim 30 ondernemers hebben tot nu toe deel genomen aan masterclasses en cursussen.

Aandachtspunt: Covid levert vertraging op: voor het inrichten van de proeftuinen is fysiek bezoek aan agrarische bedrijven noodzakelijk, wat nu niet mogelijk is. Gepland was dat in januari de proeftuinen geleidelijk aan ingericht zouden worden en gaan starten. Nu wordt ernaartoe gewerkt dat in april versneld meerdere proeftuinen tegelijk ingericht en gestart zullen worden.

Thema 2: Gezonde Voeding

Dit thema richt zich op 6 projecten:

1. Prille start
2. Gezond aanbod in verschillende omgevingen
3. Risicogroepen (hart-vaat ziekten en diabetes)
4. Kankerpatiënten
5. Kwetsbare ouderen
6. Onderwijs

Elk project heeft een eigen aanpak. De gemene deler is het onderzoeken van interventies die mensen aanzetten tot het eten van gezonder en duurzaam voedsel, waarmee mensen de regie (terug)krijgen om met gezonde voeding en leefstijl hun gezondheid te behouden of te bevorderen.

Interventies worden gezocht en getoetst in co-creatie met partijen die een rol hebben in elk project: 1) verloskundigen, huisartsen, consultatiebureaus; 2) gemeenten, horeca, MKB, zorginstellingen; 3) ziekenhuizen, leefstijlcoaches; 4) UMCU, Prinses Maxima Centrum; 5) zorginstellingen; 6) onderwijsinstellingen

Co-creatie vraagt opbouw van netwerken met een veelheid aan betrokken partijen, inhoudelijke verkenning en voorbereidingen. Daar is afgelopen tijd hard aan gewerkt. In projecten waar gewerkt wordt met patiëntgroepen zijn deze geselecteerd en is goedkeuring door Medisch Ethische Toetsings Commissie (MECT) aangevraagd en verkregen.

Aandachtspunt: Covid levert vertraging op. Voor het opbouwen van netwerken, vinden van deelnemers in het onderzoek, en voor co-creatie is het gebruik van alleen digitale middelen een beperkende factor. Gepland was dat in het eerste kwartaal verschillende selecties van deelnemers in het onderzoek gereed zouden zijn. Dat loopt voor thema 1, 2 en 5 circa 1 kwartaal vertraging op.

Thema 3: Kennis en Innovatie

Project 3A: Fondsen en innovatie

Dit project richt zich op de versterking van de kennis- en innovatiesystemen van Foodvalley en Utrecht door versterkte strategische samenwerking tussen de kennisinstellingen en bedrijven en versnelde marktintroductie van baanbrekende innovaties op het gebied van landbouw, voedsel en gezondheid.

We investeren in **gedeelde faciliteiten** die een knelpunt vormen voor het versneld brengen van innovaties naar markt. Daarbij combineren we subsidies en publiek-private financiering. Vanuit de Regio Deal geven we een impuls via twee subsidieregelingen voor:

- Gedeelde onderzoeksapparatuur: van kracht sinds februari 2020
- Gedeelde test- en opschaaftaliteiten: van kracht sinds november 2020

Er zijn in 2020 7 nieuwe investeringen in gedeelde onderzoeksapparatuur gedaan. Samenwerken vraagt echter meer dan alleen investeren via fondsen. Vanuit Foodvalley NL is een governance opgezet voor ondersteuning van samenwerking en verbinden van competenties van Life Science & Health ecosysteem rondom Utrecht en Foodvalley ecosysteem rondom Agrifood. Er zijn drie investeringsstrategieën opgesteld: Food & Health, Protein transition en Circular Agrifood. Er worden instrumenten ontwikkeld om ondernemers te ondersteunen bij innovaties. Bijvoorbeeld de Shared facility finder: hierin wordt het vinden en delen van apparatuur en innovatiefaciliteiten mogelijk gemaakt, connectie gelegd met andere organisaties en mogelijke subsidies.

Project 3B: World Food Centre - Experience

Dit project richt zich op realisatie van een Experience als platform voor de nationale dialoog, educatie, participatief onderzoek en beleving. Bovendien is het de internationale etalage voor het Nederlandse voedselbeleid van de toekomst. De WFC-Experience heeft een eigen bestuur en aansturing. Afgelopen jaar is de Experience aanbesteed (bouwkundig architect, experience architect en exploitant). Voor begeleiding van de bouw van de Experience is een klankbordgroep ingericht met afgevaardigden uit de wetenschap, bedrijfsleven, NGO's en leisure experts om te komen tot een breed gedragen Experience. Hierbij zijn ook partners uit de andere thema's van de Regio Deal gevraagd.

Project 3C: Food Academy Nijkerk

Dit project richt zich op een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt voor de food en foodgerelateerde bedrijven. De bedrijvenvereniging Food Academy Nijkerk is opgericht. Samen met Aeres is de opleiding vormgegeven. De eerste 21 leerlingen zijn gestart en er zijn 15 leerwerkplekken bij bedrijven gecreëerd.

Aandachtspunt: Corona vraagt volledige aandacht van bedrijven op het primaire proces op de korte termijn. Dit kan het moeilijker maken om tijd en middelen vrij te maken voor doorontwikkeling van de Food Academy. Door nu bedrijven ter zijde te staan in het vinden van oplossingen (uitruil van arbeid), versterken we de samenwerkingsrelatie waarop kan worden voortgebouwd. Ondertussen zorgen we ervoor dat de (door)ontwikkeling van het concept en de marketing niet stil staan.

Financiën

De totale begroting van de Regio Deal voor 2020 is **€ 22.949.977**. De totale uitgaven zijn **€ 3.966.613**.

De verschillen worden als volgt verklaard:

- Algemene organisatiekosten: de programmamanager en communicatieadviseur zijn later gestart. Daardoor zijn er minder kosten gemaakt.
- Monitoring Brede Welvaart: subsidie nog niet uitgekeerd.
- Thema 1: Kasritme is gebaseerd op een naar rato verdeling van het budget over de tijd. Dit komt bij paar partners niet overeen met het uitgaven tempo. Dit kan intern worden opgevangen. Macro gezien ligt de besteding op koers.
- Thema 2: sprake van vertraging in uitgaven doordat meeste projecten pas echt in Q3 zijn gestart. Op Macro gezien ligt besteding op koers.
- Thema 3: beide fondsen (2x 7 miljoen) zijn van kracht (subsidieregeling vanuit provincie Gelderland). Technisch moet nog 5 miljoen vanuit de Kassier in het fonds voor faciliteiten worden gestort; subsidie voor WFC-E en FAN zijn beschikbaar voor hele fase (2020-2022); uitgaven vinden plaats over meerdere jaren met beperkt deel in 2020. Daardoor grote afwijking tussen begroting en realisatie. Activiteiten zijn wel uitgevoerd.
- ICT inzet vanuit Campus Veenendaal: inzet onderwerp van gesprek met themaleiders; vraagt meer voorbereiding dan ingeschat.

Programma	Begroting 2020	Realisatie 2020	Vershil
Algemene organisatiekosten	€ 1.450.000	€ 1.009.000	€ 441.000
Thema 1: subsidie	€ 1.800.000	€ 1.267.000	€ 533.000
Thema 1: in kind bijdragen	€ 86.804	€ 171.000	-€ 84.196
Thema 2: subsidie	€ 1.104.708	€ 643.000	€ 461.708
Project 3A: Fondsen en innovaties	€ 14.000.000	€ 9.000.000	€ 5.000.000
Project 3B: WFC Experience	€ 3.728.731	€ 781.000	€ 2.947.731
Project 3C: Food Academy	€ 400.000	€ 70.000	€ 330.000
Brede Welvaart Indicator	€ 100.000	€ 0	€ 100.000
ICT in thema's en projecten	€ 279.733	€ 25.613	€ 254.120
Totaal	€ 22.949.977	€12.966.613	€ 9.983.363